

# Japani ja Kiina

Japanin Kiinalle esittämien vaatimuksien taloudellisista vaikuttimista ja tarkoituksista

Kun nykyinen suuri sota puhkesi ja Japanikin yhtyi siihen, valloittaen Saksalta sen Idässä olevat alusmaat, tulivat suurvaltojen kapitalistit levottomiksi. Alkoivat pelätä Japanin mahdollisesti yrittävän kohota nyt sopivan tilaisuuden sattuessa Kiinanakin valtiaaksi. Japanin hallitus alkoi heti rauhoittaa ulkovaltoja. Japanin pääministeri Okuma lähetti elokuussa Yhdysvalloille seuraavan sähkösanoman: "Japanin pääministerinä olen sanonut ja nyt uudelleen toistan, Amerikan ja koko maailman asukkaille, että Japanilla ei ole mitään tarkoitusta tai halua hankkia itselleen lisää alueita, eikä tarkoitusta ryöstää Kiinalta, eikä muiltakaan mitään, mitä ne nyt omistavat. Hallitukseni on antanut sanansa ja lupauksensa, jotka tullaan pitämään yhtä kunnialla kuin Japanin tapana on lupauksensa pitää."

Lokakuussa alkoi idästä taas saapua levottomuuttatuottavia viestejä, jonka vuoksi Yhdysvaltojen hallitus virallisesti kääntyi Japanin hallituksen puoleen. Japani vastasi virallisesti, että "Japanin toiminta tulee rajoittumaan englantilais-japanilaisen sopimuksen puitteisiin, jonka tarkoituksena on valtojen kauppaetujen suojeleminen Kiinassa ja tarkoitus antaa kaikille valloille yhtäläiset oikeudet."

Kuluipa sitten kuukausia ja uusi vuosi alkoi. Euroopan suurvallat olivat yhä kiinteämmin vajonneet sodan jalkoihin. Taistelu maailman herruudesta oli paisunut kauhistuttavaksi. Nyt Japani katsoi tilaisuuden tulleen, toteuttaakseen

omat tarkoituksensa Kiinan suhteen.

Tammikuun 18 päivänä antoi Japani Kiinalle viisi osaa käsittävän vaatimus-sarjan, johon vaadittiin Kiinan pikaista suostumusta. Nämä vaatimukset ovat sitä laatuja, että Kiina suorastaan joutuisi Japanin holhouksen alaiseksi. Julkaisemme tässä nämä vaatimukset suomennettuna kokonaisuudessaan, sellaisina kun ne kaikesta päättäen alkuperäisesti esitettiin:

## Japanin vaatimukset

### I.

Japanin hallitus ja Kiinan hallitus, haluten pitää yleistä rauhaa Itä-Aasiassa ja vahvistaakseen näiden molempien valtojen välisiä ystävällisiä suhteita ja hyvää naapuruutta, hyväksyvät seuraavat pykälät:

Pykälä 1. Kiinan hallituksen on annettava täysi suostumus kaikkiin niihin toimenpiteisiin, joihin Japanin hallitus saattaa ryhtyä Saksaan nähden, koskien kaikkia niitä oikeuksia, etuja ja myönnytyksiä, joita Saksa omaa sopimuksen tai muiden perusteella Shantungin maakunnassa.

Pykälä 2. Kiinan hallitus suostuu siihen, että Shantungin maakunnassa ja sen rannikolla ei millegään kolmannelle valalle anneta aluetta tai saarta millään verukkeella.

Pykälä 3. Kiinan hallitus myöntää Japanille oikeuden rakentaa rautatien Chefoosta tai Lungkousta, yhtyäkseen Kiao-chow-ohmanfun rautatiehen.

Pykälä 4. Kiinan hallitus suostuu kaupan ja ulkomaalaisten asukkaiden etujen takia, avaamaan itse niin pian kuin mahdollista, joitakin tärkeitä kaupunkeja ja kauppaloita Shantungin maakunnassa kauppatavaroiksi. Mitkä paikat tullaan tätä varten avaamaan, siltä päätettävään kiinteästi erikoissopimuksessa.

### II.

Japanin hallitus ja Kiinan hallitus, koska Kiinan hallitus on aina tun-

nustanut Japanin erikoisaseman etelä-Manchuriassa ja itäisessä sisä-Mongoliassa, hyväksyvät seuraavat pykälät:

Pykälä 1. Molemmat asianomaiset molemminpuoleisesti hyväksyvät, että Port Arthurin ja Dalyn vuokrasopimukset sekä etelä-Manchurian rauttien ja Antung-Mukdenin rauttien vuokrasopimukset laajennetaan käsiteltäväksi 99 vuoden ajan.

Pykälä 2. Japanin alamailla etelä-Manchuriassa ja itäisessä sisä-Mongoliassa olkoon oikeus vuokrata tai omistaa maata joko kauppuhuoneiden tai tehtaiden rakentamiseksi tai maanviljelykseen.

Pykälä 3. Japanin alamaiset olkoot vapaita asumaan ja matkustamaan etelä-Manchuriassa ja itäisessä sisä-Mongoliassa ja ryhtymään harjoittamaan liikettä ja tehdasteollisuutta mitä lajia tahansa.

Pykälä 4. Kiinan hallitus suostuu myöntämään Japanin alamailla oikeuden avata kaivoksia etelä-Manchuriassa ja itäisessä sisä-Mongoliassa. Mitä lajia kaivoksia avataan, siitä päätettäväksi kiinteästi.

Pykälä 5. Kiinan hallitus suostuu allamainituissa (kahdessa) tapauksessa siihen, että Japanin hallituksen suostumus on ensin hankittava ennenkuin mihinkään toimenpiteisiin ryhdytään:

a) Kun jollekin kolmannen vallan alamailla annetaan oikeus rakentaa rautatie tai otetaan laina joltakin kolmannelta vallalta rautatien rakentamiseksi etelä-Manchuriaan ja itäiseen sisä-Mongoliaan.

b) Kun laina otetaan joltakin kolmannelta vallalta ja takeeksi annetaan etelä-Manchurian ja itäisen sisä-Mongolian paikalliserot.

Pykälä 6. Kiinan hallitus suostuu, jos Kiinan hallitus palkkaa poliittisia, finanssi- tai sotilasneuvoja tai opettajia etelä-Manchuriaan tai itäiseen sisä-Mongoliaan, ensin kysymään Japanin hallituksen mielipidettä.

Pykälä 7. Kiinan hallitus suostuu antamaan Kirin-Changchun-rautatien kontrollin ja käyttövallan Japanin hallitukselle yhdeksänkymmenen yhdeksän vuoden ajaksi siitä päivästä lukien, kun tämä sopimus on allekirjotettu.

### III.

Japanin hallitus ja Kiinan hallitus, nähdessään Japanin rahamiesten ja

Haneyhpingin yhtiön\*) olevan nykyään kiinteässä suhteessa toisiinsa ja haluten näiden kahden maan yhteisten etujen edistyvän, hyväksyvät seuraavat pykälät:

Pykälä 1. Molemmat asianomaiset molemminpuoleisesti hyväksyvät, että kun sopiva tilaisuus sattuu, niin Haneyhping-yhtiöstä tehdään molempien maiden kiinteä liikeyritys ja he edelleen hyväksyvät, että ilman Japanin suostumusta Kiina ei saa omavaltaisesti luovuttaa hallustaan sanotun yhtiön minkäänlaisia oikeuksia eikä omaisuutta eikä vaikuttaa sanotun yhtiön tekemään samoin.

Pykälä 2. Kiinan hallitus suostuu siihen, että Haneyhping-yhtiön omistamien kaivoksien läheisyydessä ei saa olla yhtään kaivosta ilman tämän yhtiön lupaa, eikä niitä saa pitää työn alla kukaan henkilö tämän yhtiön ulkopuolelta, ja edelleen suostuu, että jos on välttämätöntä ryhtyä joihinkin puuhin, jotka suoranaisesti tai epäsuorasti koskevat sanotun yhtiön etuja, niin siihen on ensin saatava sanotun yhtiön suostumus.

### IV.

Japanin hallitus ja Kiinan hallitus, suojellakseen tepsivämmiin Kiinan alueiden eheyttä, hyväksyvät seuraavan pykälän:

Kiinan hallitus sitoutuu siihen, ettei se luovuta tai vuokraa millekään kolmannelle vallalle yhtään satamaa tai lahtea tai saarta Kiinan rannikolla.

### V.

Pykälä 1. Kiinan keskushallinnon on palkattava vaikutusvaltaisia japanilaisia poliittisiksi, finanssi- ja sotilasaristoiden neuvonantajiksi.

Pykälä 2. Japanilaisille sairashuoneille, kirkolle ja kouluille Kiinan sisäosissa on annettava oikeus omistaa maata.

Pykälä 3. Sentähden kun Japanin hallituksella ja Kiinan hallituksella on ollut selitettävänä monta japanilaisten ja kiinalaisten poliisien välistä riitakysymystä, tapauksia, jotka synnyttivät joukon väärinkäsityksiä, niin tästä syystä on välttämätöntä, että Kiinan tärkeimpien palkkojen poliisilaitokset ovat japanilaisten ja kiinalaisten yhteisen hallinnon alaisina tai että näiden palkkojen poliisilaitosten on palkattava lukuisa määrä japani-

\*) Japanin kapitalistit ovat mainitussa yhtiössä, joka omistaa Kiinassa laajoja kaivonalueita, suuria osakkaita

laisia, jotta he samalla kertaa voivat auttaa Kiinan poliisilaitoksen parantamista.

Pykälä 4. Kiinan on ostettava Japanilta määrätty määrä ampumatarpeita (sanottakoon 50 prosenttia tai enemmän siitä mitä Kiina tarvitsee) tai että Kiinaan on rakennettava kiinalais-japanilaisia yhteisiä ase tehtaita. Japanilaisia teknillisiä johtajia on palkkattava ja japanilaisia raaka-aineita ostettava.

Pykälä 5. Kiina myöntää Japanille oikeuden rakentaa rautatien joka yhdistää Wuchangin Kiukiangin ja Nanchangin, toisen linjan Nančhangin ja Hangchoun välille ja Nanchangin ja Cháochoun välille.

Pykälä 6. Jos Kiina tarvitsee ulkomaista pääomaa kaivosten käyttämiseen, rautateiden rakentamiseen ja satamien rakentamiseen (sihen luettuna laivatelakat) Fukien maakunnassa, niin Japanin kanssa on ensin neuvoteltava.

Pykälä 7. Kiina suostuu antamaan Japanin alamaisille oikeuden tehdä Kiinassa buddhalaisuuden levitystyötä

Kun näistä vaatimuksista saapui tieto ulkomaille, kävi raha-maailma levottomaksi. Nämä vaatimukset ovat näet laadittu tarkalla Kiinan taloudellisen tilan tuntemuksella. Rautatie- ja kaivosoikeuksia vaaditaan Kiinan parhaimmissa osissa. Fukien, Mongolian, Shantungin, ym. maakuntien rikkaat mineraalimaat joutuvat kokonaan Japanin yksinomaiseksi oikeudeksi. Millään muulla vallalla ei olisi oikeutta ilman Japanin suostumusta avata näillä seuduilla kaivoksia, ei rakentaa rautateitä, tehtaita jne.

Edelleen Kiinan rannikolla ei saa luovuttaa, eikä vuokrata millekään muulle vallalle satamia, ei antaa saaria. Puhumattakaan muista Kiinaa kuristavista vaatimuksista, jotka tarkemmin selviää ylläolevasta vaatimussarjasta, yksistään nämä puhtaasti taloudelliset vaatimukset riittävät saattamaan Japanista tärkeän hallitsijan Kiinan taloudellisessa elämässä.

Näitä suuria vaatimuksia tarkastaessa herää kysymys, mitkä taloudelliset vaikuttimet Japanilla oli näiden vaatimuksien laatimiseksi ja mitkä taloudelliset voimakeinot Japanilla on näiden suunnitelmien toteuttamiseksi.

Tähän voinee joku vastata, että Japani on viime vuosien aikana siinä määrin kapitalistunut, kohonnut sellaiseen taloudelliseen mahtiasemaan, että sen europalaisten suurvaltojen tapaan täytyy hankkia teolliselle ylituotannolleen markkinapaikkoja. Tämä käsitys on kuitenkin ehdottomasti harhaanjohtava.

Japanin taloudellinen asema on todellisuudessa mitä kurjin. Tosi asia on, että Japani on tällä hetkellä taloudellisen perikadon partaalla ja pysyy pystyssä ainoastaan äärimäisten riistokeinojen avulla — riistämällä maata ja työväestöä aivan äärimmillen.

Japanin ja Venäjän sodan jälkeen 1904-05 on Japanissa laajalti viljelty kaikkia europalaisia tieteitä ja taiteita. Japanin merkitys taloudellisenä mahtina alkoi kohota. Mutta tämä kohoaminen on kuitenkin ollut hidasta, sillä sellaisesta feodaalivallasta, jona Japani ennen Venäjän sotaa oli, ei voi millään keinoin kymmenisessä vuodessa harpata nykyaikaiseen kapitalistiseen teollisuusvaltion. Etenkin kun Japani on verrattain köyhä kaikista luonnonrikkauksista. Päinvastoin Japanin kehittyminen alkoi maan suunnattomasti velkaantumisella.

Esitämme tässä tilastollisia numeroita Japanin valtioveloista, taloudellisesta takapajuisuudesta, y. m. tunnetun saksalaisen puoluejohtajan H. Gunowin "Die Neue Zeit"issä" Japania koskevan kirjoituksen perusteella. Vuoden 1891-92 tilivuoden päättyessä oli Japa-

nin valtiovelka vain 270 miljoonaa yeniä (yeni on noin 50 senttiä). Senjälkeen on valtiovelka hirvittävästi lisääntynyt. Kesäkuun 30 päivänä 1914, siis hieman ennen nykyisen sodan alkua, oli Japanin valtiovelka jo 2535 miljoonaa yeniä. Japanissa on noin 52 miljoonaa asukasta, joten maailman suurvaltojen velkoihin verrattuna, ei tämä velka ole suhteellisesti yhtä suuri kuin niillä. Mutta Japanilla ei ole sitä rikkautta, eikä niitä taloudellisia apukeinoja, joita näillä toisilla mailla on. Huolimatta tupakka-, suola- ja kamferimonopoleista, huolimatta valtiolaitosten, etenkin postin ja sähkösanomalaitoksen lisääntyvästä riistännästä, tullien korottamisesta, erinäisten tavaroiden käyttöveroista, kuten kutomotuotteiden ja lääkkeiden, y. m., on valtion menot voitu suorittaa vain siten, että hallitus ryhtyi toimittamaan paikallisia pakkoveroituksia ja myymään valtiomaita. Tosiasiassa ovat valtio- sekä piiri- ja paikallisverot kohonneet siinä määrin, että useissa osissa maata yksistään työläiset ja pienet käsityöläiset saavat suorittaa 20 prosenttia, pienviljelijät 25 prosenttia kokonaispalkoistaan tai tuloistaan, suorastaan bruttotuloista, näihin veroihin. Ja ainoastaan vähäpätöinen osa näistä tuloista käytetään tuottavasti, s. o. maan parantamiseksi, teiden rakentamiseen jne. Noin kolmas osa valtiotuloista menee laivastoon ja merivarustuksiin, toinen kolmas osa menee valtiovelan korkoihin; ainoastaan yksi kolmasosa jää muihin valtiomenoihin, joihin sisältyy valtioeläkkeet y. m. Esim. maan koko opetuspuoleen oli vuoden 1913-14 menoarviossa vain 9.55 miljoonaa yeniä, ei täyttä viittä miljoonaa dollaria.

Nämä seikat kouraantuntuvasti osoittavat Japanin taloudellisen

rappiotilan. Entäs Japanin teollisuus. Eikö Japani ole kohonnut voimakkaaksi teollisuusmaaksi?

Sekin on mitä suurin harhakäsitys. Tästäkin puolesta antaa Gunow luotettavia, virallisiin tilastoihin perustuvia tietoja. Japanin kaikista asukkaista elää 64 prosenttia maaseudulla ja Japanin kokonaistuotannosta anastavat maanviljelystuotteet japanilaisten tilastotieteilijäin mukaan noin 70 prosenttia.

Vuoden 1907 tilastotietojen mukaan, eli 46 prosenttia Japanin kaikista asukkaista yksinomaan maataloudella, edelleen 22 prosenttia sai suurimmaksi osaksi tulonsa maataloudellisista töistä, mutta heillä oli joku sivutoimi (tavallisesti teollista kotiityötä). Jäljellä oleva 32 prosenttia koko asukasmäärästä jakaantuu eri ammatteihin: virkamiehiin, opettajiin, taiteilijoihin, merimiehiin, käsityöläisiin jne. Varsinaisia teollisuustyöläisiä on vähän. Tarkastaessamme huomaamme, että esim. n. s. yksityis-*“tehtaita”* oli vuonna 1907 10.983, joista 5.207 käytettiin moottorivoimaa ja 5.731 oli ilman sitä. Näissä työskenteli miestyöläisiä 257.356 ja naistyöläisiä 385.936. Näistäkään ei ollut 57.597 täyttänyt neljätoista ikävuottaan.

Yllämainitun vuoden jälkeen on tosin kutomo-, metalli- ja ennenkaikkea kemiallinen teollisuus laajentunut; mutta vaikkapa laskisimme tämän lisäyksen 25 prosentiksi ja laskemme tämän lisäksi tähän valtion tehtaisissa työskentelevät, niin tuskin nousee teollisuustyöläisten kokonaislukumäärä yhteen miljoonaan.

Suurin osa näistä työläisistä työskentelee tekstiiliteollisuuden palveluksessa ja etenkin puuvilla- ja silkkikehrumoissa; silkki- ja puuvillakutomot eivät Japanissa

ole vielä suurteollisuuslaitteita. Tällä alalla vallitsee vielä kotiteollisuus. Kangaspuut ovat Japanissa vielä yleisiä. Parempia kutomotuotteita varaa yhä vielä Englanti itäaasialaisille markkinoille.

Silkki- ja ra'an puuvillateollisuuden ohella tosin on Japanissa vielä tulitikku-, paperossi-, matto-, kivitavaroiden ja porsiiniteollisuutta ja jonkun verran viedään maasta raakaa rohdostavaraa, mineraalituotteita, raakaa silkkiä ja maataloudellisia tuotteita; viime-mainitut eivät kuitenkaan muodosta kuin noin kymmenen osan viennistä. Japanin maataloudellisetkin tuotteet ovat niin vähäisiä, että ne eivät edes tarpeeksi riitä oman maan tarpeisiin. Niinpä esimerkiksi riisiä, Japanin pääasiallista maanviljelystuotetta, täytyy Japanin vuosittain ostaa huomattavia määriä, samoin vehnää, soke-ria, öljyä, suolattuja kaloja, munia, teuraseläimiä, ym.

Huomaamme, että maataloudellisessakin suhteessa on Japani takapajulla, vieläpä siinä määrässä, että ei kykene omiin voimin täyttämään pieniä oman maan tarpeita. Tämä seikka selviää siitä, kun tilastot osoittavat, että Japanin maanviljelys on vielä kauttaaltaan pienviljelystä. Yli 70 prosenttia kaikista maan maatiloista eivät oleet täyden hehtaarin suuruisia. Eivätkä nämä pienviljelijät ole edes maanomistajia, vaan suoranaisia vuokralaisia.

Tämän kaiken lisäksi estää Japanin taloudellista kehitystä maan köyhänpuoleinen mineraalinen maaperä. Täältäkään ei ole toivottavissa taloudellisen kehityksen kiihoittajaa. Jonkun verran kuparia ja rautaa saadaan. Mutta rautakaan ei ole hyvää, vaan sisältää suuresti kaikenlaisia vieraita aineita, kuten santaa, jonka vuoksi se ei

ole arvokasta. Hiilialueet ovat miltei tyhjiin imetty. Jällellä olevat huonoa laadultaan.

Näin olemme päässeet siihen tulokseen, että Japanin taloudellinen tilanne on epätoivoista. Perikadon välttämiseksi täytyi keksiä uusia, tepsivämpiä keinoja.

Ja siihen avautui nyt tilaisuus. Kiinassa on laajoja rikkaita, vielä koskemattomia mineraalialueita. Niitä Japani tarvitsee. Ulkomaiset saaliinhimoiset vallat ovat lu- jasti keskinäisessä kamppailussa, mikä siis estää Japania ryhtymästä anastuspuuhiinsa. Ja sen se tekikin, kuten jo tiedämme.

Japani meni näissä vaatimuksissaan niin pitkälle, että ellei Kiina hyvällä suostu, niin se pakoitetaan asevoimin. Sota oli jo syttymäisillään. Mutta Kiina on sisällisesti rikki. Nykyistä hallitusta vastaan kytee kansan keskuudessa voimakas viha. Sota vältettiin, kun Kiina suostui Japanin vaatimuksiin. Tosin ei kaikkiin. Tämän yhteydessä julaistuista vaatimuksista ilmoitetaan Japanin luopuneen niistä, jotka sisältyvät viidenteen kohtaan, kuitenkin sillä poikkeuksella, että Fukienia koskevan pykälän Kiina hyväksyi. Virallista tietoa ei tähän mennessä oli vielä tullut.

Mitä Japani nyt tekee näillä oikeuksillaan, kun se itsekin on kurjassa taloudellisessa asemassa?

Japani tietää, että ulkomailla on joutavaa rahaa, joka odottaa tuottavaa sijoituspaikkaa. Kiinan mineraalialueet tuottavat suunnattomia voittoja, kun niihin päästään käsiksi. Kun Japanilla on niihin ehdoton oikeus, täytyy ulkomaisen pääoman virrata Japanin kautta. Ja sitä tulee virtaamaan. Kun rahaa tulee, niin käy loppu itsestään. Japani välttää taloudellisen kuperikeikkansa.

Ennenpitkää kehittyä Japani ul-

komaisella pääomalla merkitykselliseen asemaan. Silloin tietysti täytyy sen ryhtyä "turvaamaan" Kiinassa olevia etujaan. Nyt ei vielä anastettu Kiinalta alueita, mutta hetkisen kuluttua niitä otetaan. Kiinan kustannuksella nousee Japani itäaasialaiseksi manner-

maavallaksi. Ja ulkomaiset kapitalistit tulevat tätä rosvoutta siunaamaan. Japanin "turvaa" tarvitseville alueillehan on sijoitettu paljon ulkomaista kultaa. Eihän korkeata voittoa saa "levottomuuksilla" pilata...

Y. H—n.

